

УДК: 347.73

ПІБ, студентка 6 курсу,
Київський національний торговельно-
економічний університет, м. Київ

Науковий керівник: ПІБ, д.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Сплата податків - це те суспільне явище, що стосується безпосередньо кожного. Стаття 67 Конституції України закріплює загальний обов'язок сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених чинним законодавством України [1]. У сучасному цивілізованому суспільстві податки являють собою основну форму доходів держави. Однак крім цієї фінансової функції податки використовуються для економічного впливу держави на суспільне виробництво, його динаміку і структуру, на стан науково-технічного прогресу.

Останнім часом на вітчизняних теренах часто почала обговорюватися проблема посилення відповідальності за ухилення від сплати податків. За оцінками українських та іноземних експертів, 45-50 % ВВП України знаходиться у «тіні», при цьому до 80 % тінювих капіталів створюється завдяки навмисному ухиленню від оподаткування, що негативно впливає як на формування дохідної частини державного бюджету, так і на обсяги ВВП. Платник податку, у свідомості якого власні економічні інтереси переважають над загальнодержавними потребами, різними шляхами намагається мінімізувати суму сплачуваних податків.

Повна чи часткова несплата податків може здійснюватись як легально, тобто з використанням особливостей чинного законодавства, так и нелегально, тобто з порушенням норм закону. Останнє тягне за собою фінансову, адміністративну та кримінальну відповідальність. У свою чергу податкова теорія та практика свідчать, що система відповідальності за порушення податкового законодавства в Україні потребує окремого дослідження та удосконалення.

Загальнотеоретичну основу дослідження становлять праці таких вчених, як: А.В. Андрєєвої, І.А. Гончаренко, Т.А. Гусєвої, В.О. Мачехіна, А.О. Ніколаєва, Р.О. Сергієнко, Н.В. Сердюкової, В.В. Стрельнікова, Л.В. Тернової, Д.В. Тютіна, К.В. Хомича, Е.М. Циганкова та інших.

На нинішньому вирішальному етапі реформ, коли основним мотивом економічної політики стає безпосередня орієнтація держави на зростання добробуту народу, на пожвавлення підприємництва, на посилення ринкових регуляторів у стимулюванні відродження національної економіки, назріла гостра необхідність продовження реформування податкової системи, створення цілісного, узгодженого, стабільного та раціонального податкового законодавства.

Серед перспективних напрямів удосконалення чинного законодавства щодо відповідальності за порушення податкового законодавства України можна запропонувати наступні:

- у визначенні податкового правопорушення відповідно до ст. 109 ПК України серед суб'єктів податкового правопорушення зазначаються також посадові особи контролюючих органів. Проте, згідно із п. 41.1 ст. 41 ПК України контролюючими органами є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову, державну митну політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства,

законодавства з питань сплати єдиного внеску та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючий орган, його територіальні органи, тобто контролюючими органами є органи Державної фіскальної служби та митні органи. А якщо взяти до уваги та проаналізувати суб'єктний склад ст.ст. 117-128 ПК України, можна побачити, що серед них немає жодного суб'єкта, який є посадовою особою контролюючого органу. Тому, пропонуємо внести зміни до суб'єктного складу ст.ст. 117-128 ПК України, задля врегулювання даного питання, оскільки навряд чи можна говорити про податковий характер відносин при виконанні чи невиконанні своїх обов'язків посадовими особами податкових органів, і тим паче презюмувати (передбачати) фінансову відповідальність таких осіб за відсутності формально закріплених складів податкових правопорушень [2];

- з метою подолання суперечливості у випадках несплати податків без наявності умислу та за відсутності преюдиційності (прийняття без доказування та перевірки фактів, які були встановлені процедурно іншим судом в іншій справі) у застосуванні норм кримінального права, є можливим удосконалити конструкцію диспозиції ч. 1 ст. 212 КК України, доповнивши її словами «... після попередження уповноваженого державного органу про обов'язок уплатити податок ...». Наведене вище свідчить про необхідність удосконалення кримінального законодавства, спрямованого на боротьбу із злочинами у сфері оподаткування [3].

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - ст. 141.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 13-14, № 15-16, № 17 - ст.112.

3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 25-26. - ст. 131.